

100 éves Határtörténet(ek)

Vándorkiállítás és dialógus
rendezvény

Egységben az erő
Áthidalni, ami elválaszt

Meghívó

a border(hi)stories projekt
Vándorkiállítás jánossomorjai
megnyitójára

2022. október 21-én

Interreg
Austria-Hungary

European Union – European Regional Development Fund

border(hi)stories

Vielfalt
Dialog
Bildung

DOW

Dokumentationsarchiv
des österreichischen
Widerstandes

Land
Burgenland

westpannon
team

Program

2022. október 21. (péntek) 16:00 - 18:00 óra

Jánossomorja Balassi Bálint Művelődési Ház és Könyvtár – 9241 Jánossomorja, Óvári u. 1.

Moderátor: Vissi András

16:00-16:15 Köszöntők:

Lőrincz György, Jánossomorja polgármestere

Halinka Péter, a projektpartner Nyugat-Pannon Nonprofit Kft. igazgatója

16:15-16:25 A border(hi)stories projekt bemutatása:

Daniela Mussnig, a Vezető Partner IZ – Verein zur Förderung von Vielfalt, Dialog und Bildung képviselője

16:25-16:55 A 1956 (menekülthullám, Andau-i híd) – történelmi áttekintés:

Dr. Varga Balázs, Egyetemi docens, Győri Széchenyi István Egyetem

16:55-17:30 Pódiumbeszélgetés:

Lőrincz György, Jánossomorja polgármestere

Veres Dávid, helytörténész, a Jánossomorjai Füzetek főszerkesztője

Philipp Pelzer, Andau polgármestere (egyeztetés alatt)

17:30-tól A kiállítás megtekintése és állófogadás

A rendezvény nyelve a magyar és a német. A program során tolmácsolást biztosítunk.

**A kiállítás ingyenesen megtekinthető
2022. október 21. – 2022. november 10. között.**

A rendezvényen való részvétel ingyenes.

Előzetes regisztráció szükséges, mely az alábbi címen tehető meg: info@borostyankokft.com

Szeretettel várjuk rendezvényünkön!

border(hi)stories - 100 éves Határtörténet(ek) - 5. helyszín: Jánossomorja

„A Balti-tenger melletti Stettintől az Adriai-tenger mentén fekvő Triesztig vasfüggöny ereszkedik le a kontinensre!” Ezzel a mondattal alkotta meg Winston Churchill 1946-ban a "Vasfüggöny" kifejezést, melyet a mindennapokban a nyugati és a keleti világrendszert elválasztó műszaki berendezéssel azonosítottak. Kiépítése az osztrák–magyar határon három hullámban valósult meg. Első lépésként (1949–1955) egy kétsoros szögesdrótkerítést húztak fel, megfigyelőtornyokkal és aknazárral. Az aknazár telepítéséig a helyi lakosságnak lehetősége volt átmenni a másik oldalra, hogy ottani földjeiket megműveljék. A határon való átkeléshez egy „Határszéli utiigazolványra” volt szükség. Miután Ausztria 1955 májusában semlegessé vált, a magyar állam egy, az osztrákokkal kötött szerződés keretében elrendelte az aknazár felszedését. Az aknamező ideiglenes megszűnése könnyítette meg részben az 1956-os menekültek helyzetét a zöldhatáron. A második hullámban (1957. április–július) a betonoszlopok közé bakelitből készült taposóaknákat telepítettek. Kialakítottak egy 5 méter széles nyomsávot, hogy látható legyen a határsértők mozgása. A harmadik hullámban telepítették a szakzsargonban csak SZ-100-nak hívott műszaki zárat, a határvonaltól 2 kilométer távolságra, hogy jelzés esetén a határsértőt még időben elfoghassák. A kerítésbe 24 voltos egyenáramot vezettek. A drót érintése vagy átvágása esetén az őrsön lévő készülék 2-300 méteres pontossággal jelezte, hol próbálnak átkelni a kerítésen. Megbízható adatok nincsenek arról, hogy a Vasfüggöny közel 4 évtizede alatt a közel 350 kilométer hosszú osztrák–magyar határon hányan követtek el tiltott határátlépést.

A kiállítás időtartama: 2022. október 21. – 2022. november 10.

Helyszín: Jánossomorja Balassi Bálint Művelődési Ház és Könyvtár –
9241 Jánossomorja, Óvári u. 1.

Nyitvatartási idő: kedd – szombat: 08:00 – 16:00 óráig

A projekttel kapcsolatos részletes információ:

<https://www.interreg-athu.eu/borderhistories>

border(hi)stories – 100 Jahre Grenzgeschichte(n)

A "border (hi)stories" projekt témája a sokszínű identású osztrák-magyar határrégióban jelen lévő kulturális és gazdasági térség történelme és jelene.

Az osztrák-magyar határtérség történetét konfliktusok és együttműködés, kirekesztés és befogadás, egymástól elválasztó és egymással összekötő tényezők sokasága jellemzi, amik visszatükröződnek azokban a különböző történelmi narratívákban, amelyeken az egyes identitások kialakulása alapult.

A projekt a történelem ezen kevésbé ismert területének közös feldolgozása révén kíván hozzájárulni a történelmi határ- és kulturális térség modern identitásának kialakításához és a fennálló kulturális sokszínűség értékalapú elismeréséhez.

A háromnyelvű (német, magyar, angol) vándorkiállítás 2021. októberében indult útjára. Nyolc burgenlandi helyszínt követően a nagy sikerű kiállítás jelenleg a határ magyar oldalán vándorol, Jánossomorja lesz az ötödik hazai rendezvényhelyszín. A kiállítás megnyitói egyben alkalmat kínálnak helyi dialógusok lefolytatására is, történészek, szakértők és a helyi lakosság bevonásával vitatva meg egy-egy érdeklődésre számot tartó témát.

A „border(hi)stories – 100 évnyi határtörténet” projekt az Európai Unió Interreg Ausztria – Magyarország 2014-2020 Program finanszírozásában valósul meg.

Ismerje meg az osztrák-magyar határtérség történetét, és keresse fel a border(hi)stories projektet az interneten:

A border (hi)stories projekt honlapja: <https://www.interreg-athu.eu/borderhistories>

Digitális emléklevektár interaktív térképpel: <https://www.borderhistories.eu/>

Iskolai projektek: <https://www.borderhistories.eu/schulkooperationen>

www.facebook.com/borderhistories

Kapcsolat:

Halinka Péter

Nyugat-Pannon Nonprofit Kft. - 9700 Szombathely, Horváth Boldizsár krt. 9.

+36-94-500-496

peter.halinka@westpannon.hu

Osztrák projektpartnerek:

IZ - Verein zur Förderung von Vielfalt, Dialog und Bildung

DÖW - Dokumentationsarchiv des österreichischen

Widerstandes

Land Burgenland - Referat Kultur und Wissenschaft

Stratégiai partnerek Ausztriában:

Bildungsdirektion für Wien

Bildungsdirektion für Burgenland

Verein Gedenkinitiative RE.F.U.G.I.U.S.

Burgenländische Volkshochschulen

Burgenländische Forschungsgesellschaft

Magyar projektpartnerek:

VMÖH - Vas Megyei Önkormányzati Hivatal

NYUPAN - Nyugat-Pannon Terület- és Gazdaságfejlesztési

Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft

GYMS - Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat

Stratégiai partnerek Magyarországon:

Soproni Tankerületi Központ

Győri Tankerületi Központ

Sárvári Tankerületi Központ

Szombathelyi Tankerületi Központ